

Budżet 2011

Gminy Czarna Białostocka

...czyli skąd mamy pieniądze i na co je wydajemy

Szanowni Państwo,

już po raz siódmy pragniemy zaprezentować Państwu krótkie opracowanie poświęcone finansom Gminy Czarna Białostocka. Wartości liczbowe, na których się opieramy w niniejszym opracowaniu pochodzą z *Uchwały Nr III/11/10 Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Czarna Białostocka na rok 2011*. Główną ideą opracowania jest próba przybliżenia mieszkańcom, miłośnikom Naszych okolic i wszystkim odwiedzającym gminę podstawowych wartości liczbowych opisujących jej funkcjonowanie oraz zamierzenia inwestycyjne kolejnych lat.

Na wstępie zasygnalizowaliśmy już, iż jest ono poświęcone budżecie gminy, przyjrzyjmy się więc tej kategorii ekonomicznej. Tak więc - czym jest budżet ?

Budżet gminy – jest to najważniejszy dokument finansowy samorządu terytorialnego, jest to roczne zestawienie planowanych dochodów, przychodów, wydatków i rozchodów, klasyfikowany według działów, rozdziałów i paragrafów.

Źródła dochodów gminy, czyli skąd gmina czerpie dochody?

Powszechnie uważa się, że dochody gminy pochodzą z podatków – jest to oczywiście prawda, jednak tylko częściowa.

Ogólnie dochody gminy możemy podzielić na:

- **Dochody własne** to środki, które gromadzimy samodzielnie (głównie podatki i opłaty lokalne), a także środki otrzymane w postaci udziałów w podatkach państwowych (podatek dochodowy od osób fizycznych i prawnych).
- **Subwencje** są to bezzwrotne środki pieniężne, przekazywane do budżetu gminy przez budżet państwa. Otrzymujemy je z Ministerstwa Finansów z przeznaczeniem na określone cele. Gmina może je przeznaczać zgodnie z własnymi potrzebami.
- **Dotacje** otrzymujemy z budżetu państwa za pośrednictwem Wojewody lub innych instytucji. Dotacje mają ściśle określone przeznaczenie, trzeba się z nich dokładnie rozliczyć, nie istnieje możliwość przeznaczenia ich na inny cel, a niewykorzystane kwoty należy zwrócić.

Sposób tworzenia budżetu na dany rok.

Podstawowymi dokumentami w oparciu o które tworzony jest budżet na dany rok są:

- Uchwała nr XXXIX/309/10 Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej;

- Zarządzenie Nr 371/10 Burmistrza Czarnej Białostockiej z dnia 15 września 2010 r. w sprawie przygotowania materiałów planistycznych do projektu budżetu gminy Czarna Białostocka na 2011 rok.

*Ww. uchwała budżetowa określa tryb prac, terminy oraz procedurę uchwalania budżetu. Zarządzenia natomiast nakłada na kierowników referatów oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych (jednostek budżetowych, instytucji kultury) obowiązek opracowania materiałów planistycznych do projektu budżetu zgodnie z zasadami ustalonymi w ww. uchwale, tak więc oba powyższe dokumenty wzajemnie się uzupełniając określają sposób tworzenia budżetu. Projekt uchwały budżetowej na każdy rok budżetowy przygotowujący jest przez Burmistrza na podstawie obowiązujących przepisów prawnych z zakresu spraw budżetowych i podatkowych oraz funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego. Kolejnym krokiem jest przygotowanie w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy przez kierowników referatów oraz kierowników jednostek organizacyjnych materiałów planistycznych do projektu budżetu. Materiały te powinny zawierać m.in. wielkość planowanych dochodów, wielkości niezbędnych do prowadzenia działalności wydatków bieżących i majątkowych. Następnie Komisje Rady Miejskiej, Radni Rady Miejskiej oraz inne podmioty składają propozycje do projektu uchwały budżetowej. **Tak więc każdy mieszkaniec ma prawo do złożenia (przez wniesienie na piśmie do sekretariatu Urzędu Miejskiego w Czarnej Białostockiej, ul. Traugutta 2 bądź też w formie elektronicznej poprzez elektroniczną skrzynkę podawczą <http://cu.wrotapodlasia.pl/pages/infoCard.html?guid=8C98731B-0A1E-F766-EFE4-CE2AB9EA9955>) swoich propozycji do projektu uchwały budżetowej, należy jednak pamiętać iż koniecznym jest dochowanie terminu który upływa 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy.** Następnie Skarbnik Gminy w oparciu o przedłożone plany i wnioski, a także o planowane kwoty dochodów gminy opracowuje zbiorcze zestawienia dochodów i wydatków do projektu budżetu. Tak przygotowany projekt budżetu jest przedkładany Radzie Miejskiej oraz przesyłamy do Regionalnej Izby Obrachunkowej do zaopiniowania. Kolejnym krokiem jest przekazanie przez Burmistrza podległym jednostkom informacji niezbędnych do opracowania projektów planów finansowych. Jednostki opracowują projekty planów finansowych w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji. Przewodniczący Rady Miejskiej niezwłocznie przekazuje projekt uchwały budżetowej wraz z materiałami informacyjnymi do zaopiniowania stałym Komisjom Rady Miejskiej. Komisje Rady Miejskiej w terminie 14 dni od dnia otrzymania materiałów odbywają posiedzenia, na których formułują na piśmie swoje opinie oraz wnioski do projektu uchwały budżetowej. Po rozpatrzeniu opinii i wniosków, Burmistrz wnosi ewentualną autopoprawkę do projektu uchwały budżetowej. Ostatnim krokiem jest zwołanie przez Przewodniczącego Rady Miejskiej sesji budżetowej w terminie umożliwiającym uchwalenie budżetu do końca roku poprzedzającego rok budżetowy, jednak nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego.*

Planowane źródła dochodów budżetu gminy na 2011 rok (w zł).

Środki samodzielnie zgromadzone przez gminę:

Podatki i opłaty w całości zasilające budżet gminy:

- od nieruchomości: 2 782 800
- rolny: 60 000
- leśny: 383 400
- od środków transportowych: 55 100
- wpływy z opłat za wyd. zezwoleń: 137700
- wpływy z opłaty targowej: 8 700
- od czynności cywilno-prawnych: 244 600
- opłata skarbową: 22 900
- podatek od spadków i darowizn: 12 600
- wpływy z tyt. rekompensat: 12 961
- wpływy z innych lokalnych opłat: 4 400
- z tytułu opłaty za posiadanie psa: 8 700
- wpływy z różnych opłat: 588 340
- wpływy z usług opiekuńczych: 112000

Dochody z majątku gminy:

- z dzierżawy i najmu składników majątkowych: 930 800
- z opłat za zarząd, wieczyste użytkowanie i inne usługi: 98 800
- wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności itp.: 1 154 000

Pozostałe dochody:

- wpływy z różnych opłat, odsetki, darowizny, grzywny, mandaty itp.: 64 000

Środki otrzymane z zewnątrz:

Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa:

- w podatku dochod. od osób fiz.: 2 869 100
- w podatku od osób prawnych: 28 800

Subwencja ogólna z budżetu państwa:

- część oświatowa: 5 470 057
- część wyrównawcza: 4 501 184
- część równoważąca: 583 614

Dotacje celowe:

- na zadania z zakresu pomocy społecznej: 3 712 200
- na zadania bieżące: 153 346

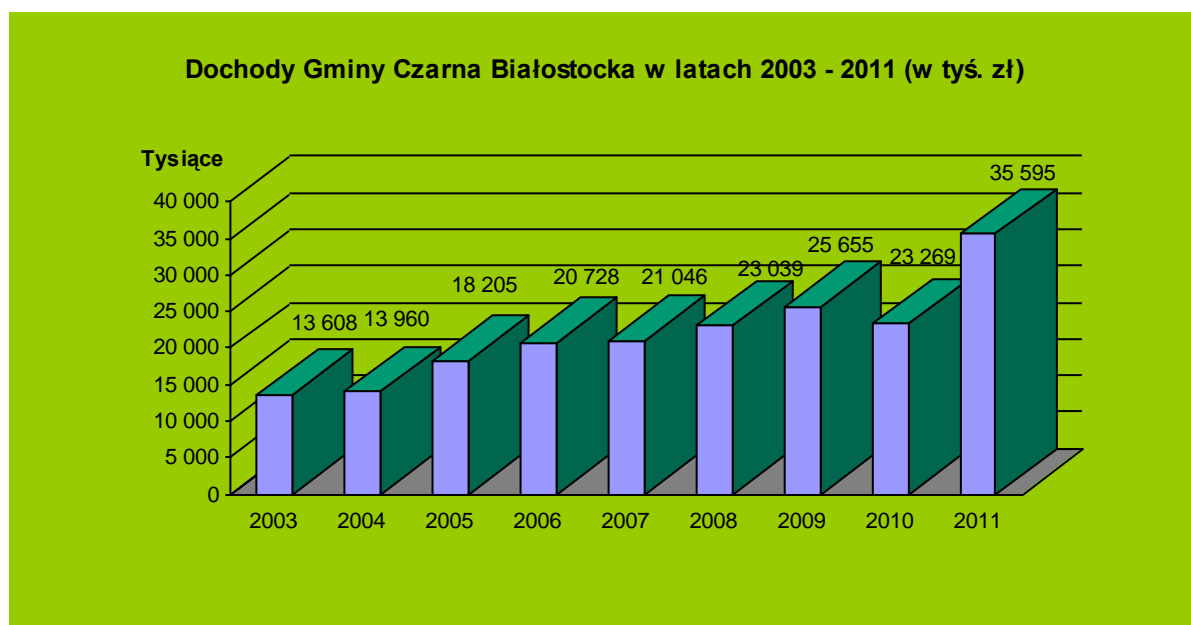
Dotacje i środki finansowe pochodzące z programów UE:

- 11 594 603

**OGÓŁEM
DOCHODY
GMINY
35 594 705**

Wielkość dochodów budżetowych na przestrzeni lat 2003 – 2011 r. przedstawia poniższy wykres.

Każda pozycja w dochodach budżetu gminy jest istotna warty jednak zwrócić uwagę na kilka podstawowych.

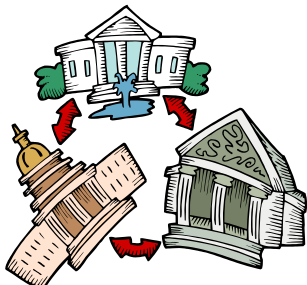
Główną pozycję w dochodach budżetu gminy wynoszącą 29,7% stanowi **subwencja ogólna z budżetu państwa**. Najważniejszą jej częścią jest tzw. część oświatowa (15,37%), która w przeliczeniu na złotówki wynosi 5 470 057 zł i jest przeznaczona na utrzymanie gminnej oświaty, tj. szkół podstawowych i gimnazjów.

W praktyce jest ona niewystarczająca i gmina musi do niej dokładać. Subwencja wpływa do budżetu gminy w miesięcznych ratach.

Drugą równie istotną pozycję w dochodach budżetu gminy stanowią dotacje celowe (10,8 %). W przeliczeniu na złotówki stanowią one 3 865 546 zł. Podstawową ich częścią są dotacje na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami. Dotacje zgodnie z ich specyfiką są przeznaczane na konkretne cele, czyli m.in. na zadania pomocy społecznej (w tym m.in.: świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłki stałe) na zadania z zakresu administracji publicznej, czy usługi opiekuńcze.

Warty podkreślenia jest także fakt, iż dochody budżetu gminy zależą od dochodów mieszkańców – niewiarygodne? A jednak !

Otóż 39,34 % podatku dochodowego (PIT), pobieranego przez Urząd Skarbowy od pracujących na jej terenie osób fizycznych wraca do budżetu gminy. W naszym wypadku jest to kwota 2 869 100 zł – czyli ponad 8,06 % budżetu gminy. **Tak więc im bogatsi mieszkańcy tym większe wpływy do budżetu gminy, a co za tym idzie większe możliwości inwestowania i rozwoju gminy.**

Urząd Skarbowy przekazuje także do budżetu gminy 6,71% podatku dochodowego od osób prawnych (CIT), tj. podatku zapłaconego przez przedsiębiorców, czyli wszystkie firmy i zakłady prowadzące działalność gospodarczą na terenie naszej gminy. Planowane dochody z tego tytułu to 28 800 zł, czyli 0,08 % dochodów budżetu gminy.

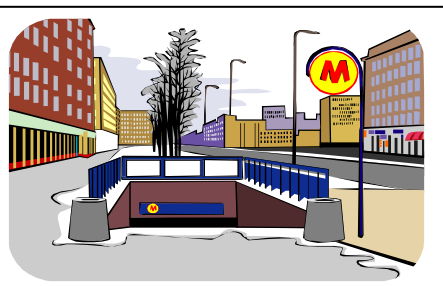
Wśród podatków wpłacanych do budżetu gminy należy wyróżnić przede wszystkim podatek od nieruchomości - jeden z najpowszechniej płaconych podatków przez mieszkańców naszej gminy. Jest on naliczany od powierzchni domów, mieszkań a także gruntów. Podatek ten płać zarówno mieszkańcy jak i przedsiębiorcy, w sumie jest to kwota 2 782 800 zł, czyli 7,8 % budżetu gminy.

3 065,60 zł – tyle wyniosą w 2011 r. dochody i przychody Gminy Czarna Białostocka w przeliczeniu na jednego mieszkańca

Dotychczas omawialiśmy podstawowe kategorie dochodów gminy teraz przyjrzyjmy się wydatkom, czyli odpowiedzmy sobie na pytanie – Na co gmina wydaje pieniądze?

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 14 148 824 zł (35,3 %) w tym:

- gospodarka ściekowa i ochrona wód 7 827 265 zł
- oczyszczanie miasta i wsi 31 000 zł
- oświetlenie: ulic, placów i dróg 295 400 zł
- gospodarka odpadami: 59 000 zł
- pozostała działalność 5 936 159 zł w tym m.in.: (wydatki inwestycyjne: 5 093 825, zakup materiałów i wyposażenia, koszty osobowe związane z utrzymaniem osób zajmujących się gosp. komunalną).

Oświata i wychowanie – 9 795 461 zł (24,4 %) w tym:

- szkoły podstawowe 4 131 728 zł
- gimnazja 2 525 093 zł
- przedszkola i oddziały przedszkolne: 2 061 247 zł
- dowożenie uczniów 153 965 zł
- stołówki szkolne i przedszkolne: 678 217 zł

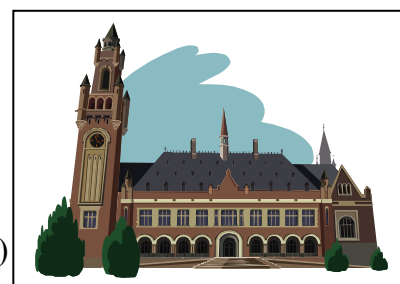

- doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli: 43 936 zł
- pozostała działalność: 201 275 zł w tym m.in.:
(stypendia naukowe, wzrosty wynagrodzeń wynikające z nominacji, reprezentowanie szkół na zewnątrz: na turniejach, festiwalach)

Pomoc społeczna – 5 025 275 zł (12,5 %) w tym:

- świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: 3 014 000 zł
- dodatki mieszkaniowe: 493 500 zł
- zasiłki stałe oraz zasiłki i pomoc w naturze: 592 500 zł
- składki na ubezpiecz. zdrowotne: 13 000 zł
- usługi opiekuńcze: 166 524 zł
- koszty utrzymania ośrodka pomocy społecznej: 465 951 zł
- pozostała działalność: 168 600 zł (dożywianie osób objętych opieką)
- domy pomocy społecznej: 101 200 zł
- przeciwdziałanie przemocy: 10 000 zł

Administracja publiczna 3 659 221 zł (9,1 %) w tym:

- Rada Gminy 90 600 zł
- Urząd Gminy 3 059 277 zł
- Urzędy Skarbowe 123 000 zł (VAT)
- Urzędy Wojewódzkie 208 244 zł (USC i ewidencja ludności)
- promocja jednostek samorządu terytorialnego: 75 400 zł
- pozostała działalność 102 700 zł w tym, m.in.: (różne opłaty i składki, zakup usług pozostałych, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne)

Transport i łączność 2 834 073 zł (7,1 %) w tym:

- drogi publiczne gminne 2 240 073 zł w tym m.in. (wydatki inwestycyjne: 1 793 000 zł, pozostała kwota: sprzątanie, odśnieżanie i bieżące naprawy dróg)
- utrzymanie dróg powiatowych 544 000 zł w tym wydatki inwestycyjne: 500 000 zł.
- pozostała działalność: 50 000 zł

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 1 047 091 zł (2,6 %) w tym:

- domy i ośrodki kultury, kluby 479 100 zł (w tym wydatki inwestycyjne: 10 000 zł)
- biblioteki 235 200 zł
- pozostała działalność 201 491 zł w tym: (środki przeznaczone na realizację imprez promujących kulturę naszego regionu oraz festiwalu: Kresowa Przyśpiewka Frywolna).
- pozostałe zadania w zakresie kultury: 131 300 zł

Gospodarka mieszkaniowa 968 500 zł (2,4 %) w tym:

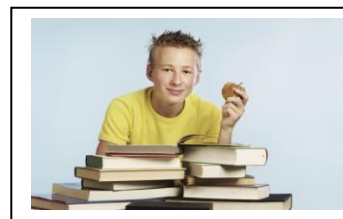
- gospodarka gruntami i nieruchomościami 247 800 zł (w tym wydatki inwestycyjne 200 000 zł)
- pozostała działalność 720 700 zł w tym m.in. (zakup: materiałów i wyposażenia, energii oraz usług remontowych).

Obsługa długu publicznego 560 486 zł (1,4 %) w tym:

- obsługa kredytów i pożyczek (odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek): 560 486 zł

Edukacyjna opieka wychowawcza 436 398 zł (1,1 %) w tym:

- świetlice szkolne: 334 756 zł
- pomoc materialna dla uczniów: 99 300 zł
- doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli: 2 342 zł

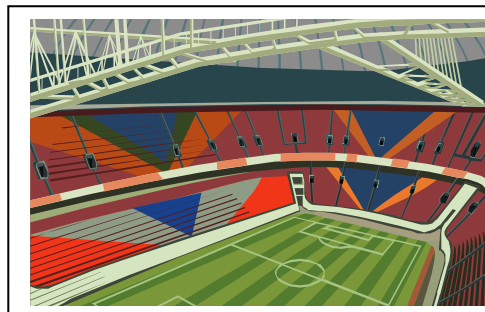

Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa 421 046 zł (1,0 %) w tym:

- ochotnicze straże pożarne: 299 788 zł (w tym zakupy inwestycyjne 15 000 zł)
- Straż Miejska: 121 258 zł

Kultura fizyczna i sport 367 160 zł (0,9 %) w tym:

- obiekty sportowe: 323 060 zł (utrzymanie obiektów sportowych, wynagrodzenia pracowników, zakup usług niezbędnych do utrzymania i funkcjonowania obiektów oraz wydatki inwestycyjne w wysokości 19 000 zł)
- zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu: 44 100 zł

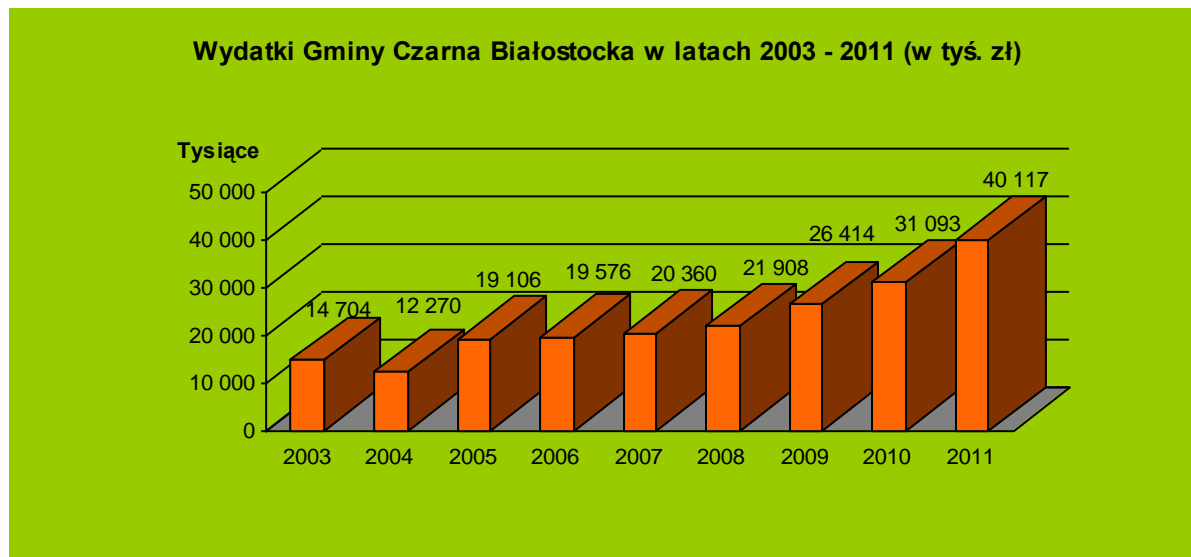

Pozostałe działy razem 853 762 zł (2,2 %) w tym:

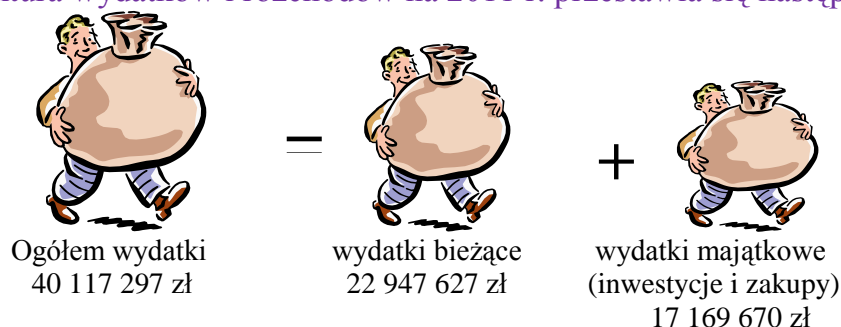
- działalność usługowa 205 400 zł tj. (w tym plan zagospodarowania przestrzennego 5600 zł, opracowania geodezyjne i kartograficzne: 199 800 zł)
- rolnictwo i łowiectwo: 88 009 zł
- różne rozliczenia finansowe: 267 300 zł (w tym rezerwy ogólne i celowe: 257 000 zł)
- ochrona zdrowia: 137 700 zł
- urzędy naczelnych organów władzy: 1 946 zł
- pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 153 407 zł (w tym rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych: 20 550 zł, realizacja projektu: „I ja będę przedszkolakiem”: 88 757 zł, pozostałe wydatki: 44 100 zł)

3 455,11 zł – tyle wyniosą w 2011 r. wydatki i rozchody Gminy Czarna Białostocka w przeliczeniu na jednego mieszkańca

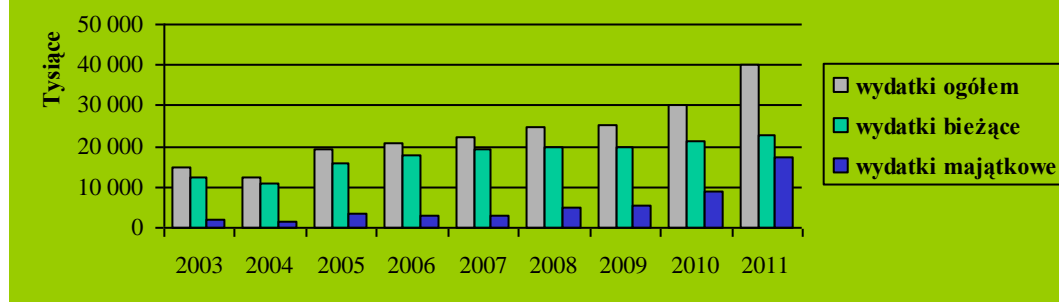
Wielkość wydatków budżetowych na przestrzeni lat 2003 – 2011 r. przedstawia poniższy wykres.

Struktura wydatków i rozchodów na 2011 r. przedstawia się następująco:

Wydatki Gminy Czarna Białostocka (z podziałem na majątkowe i bieżące) za lata 2003 -2011 (w tys. zł)

Ogółem wszystkie planowane w 2011 r. wydatki i rozchody gminy wyniosą 40 117 297 zł, co w stosunku do dochodów i przychodów gminy na 2011 r. 35 594 705 zł, daje deficyt budżetowy w wysokości 4 522 592 zł. Deficyt budżetowy zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z zaciągniętych kredytów bankowych i pożyczki na wyprzedzające finansowanie projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz wolnych środków zgromadzonych na rachunku bieżącym budżetu gminy.

Na zakończenie pragniemy przybliżyć Państwu

podstawowe zamierzenia inwestycyjne na 2011 rok (w zł):

1. Budowa systemu kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w aglomeracji Czarna Białostocka: 7 447 265,00 zł (w tym ze środków UE: 6 330 175 zł)
2. Budowa i uruchomienie Podlaskiego Parku Przemysłowego: 5 075 125,00 zł (w tym ze środków UE: 3 720 022 zł).
3. Budowa ulic: Spółdzielcza, Chrobrego, Szkolna, Tartaczna: 180 000 zł
4. Budowa ulicy Żeromskiego cz. II: 200 000 zł
5. Budowa ulic: Orzeszkowej, Sokólska, Dreszera, Gęsia, Kolejowa, Ochotnicza: 150 000 zł
6. Budowa ulic: Różana, Wierzbowa, Kasztanowa, Zielona: 670 000 zł
7. Budowa ulic: Orzeszkowej, Piękna, Dolna, Polna: 420 000 zł
8. Termomodernizacja Przedszkola: 350 000 zł
9. Budowa kanalizacji sanitarnej w Wólce Ratowieckiej: 70 000 zł
10. Budowa ulic: Wiosenna, Jastrzębia, Sosnowa (dokumentacja): 40 000 zł
11. Centrum Rękodzieła Ludowego – etap II – zagospodarowanie terenu wokół budynku: 10 000 zł (oraz planowane dofinansowanie z UE: 500 000 zł)
12. Centrum Rękodzieła Ludowego – pierwsze wyposażenie: 100 000 zł.
13. Skatepark – dokumentacja projektowa: 19 000 zł.
14. Zakupy inwestycyjne – realizacja projektu „Wdrażania elektronicznych usług dla ludności województwa podlaskiego-część II”: 116 415 zł
15. Budowa placu zabaw we wsi Karczmisko: 18 700 zł (oraz planowane dofinansowanie z UE: 25 000 zł)
16. Modernizacja budynku Wiejskiego Klubu Kultury w Wólce Ratowieckiej: 10 000 zł (oraz planowane dofinansowanie z UE: 210 000 zł)
17. Śladami rękodzieła ludowego – oznakowanie szlaku kulturowego na terenie Gminy Czarna Białostocka: 30 165 zł
18. Zakupy inwestycyjne – Urząd Miejski – zakup specjalistycznych wozów strażackich: 1 850 000 zł (w tym ze środków UE: 1 572 500 zł)

Ogółem wszystkie zaplanowane na 2011 r. zadania inwestycyjne pochłoną: 16 669 670 zł. Planowane na 2011 r. dotacje unijne oraz środki finansowe pochodzące z budżetu Unii Europejskiej wyniosą łącznie: 10 067 364 zł, co stanowi ponad 28,2 % planowanych dochodów budżetowych.

Na inwestycje i zadania inwestycyjne możemy spojrzeć także w nieco odmienny sposób, a mianowicie jako % wydatków budżetowych, daje to nam możliwość wyobrażenia jaką część wydatków budżetowych stanowią wydatki przeznaczone na inwestycje. **W 2011 r. wydatki majątkowe (inwestycje i zakupy inwestycyjne) wyniosą: 17 169 670 zł, tj. 42,8 % wydatków budżetu gminy, czyli ponad 2/5 budżetu zostanie przeznaczona na inwestycje i zakupy inwestycyjne.**

Mamy nadzieję, iż przybliżyliśmy Państwu gospodarkę finansową Gminy Czarna Białostocka na 2011 r. Publikacja siłą rzeczy ma charakter ogólny i nie zawiera wszystkich szczegółów budżetowych. Każdy mieszkaniec, a także inne osoby zainteresowane powyższą problematyką mają prawo do zapoznania się z budżetem Gminy Czarna Białostocka. Pełną wersję uchwały budżetowej nr III/11/10 Rady Miejskiej w Czarnej Białostockiej z dnia 28.12.2010 r. oraz większą ilość informacji na temat budżetu znajdą Państwo w Urzędzie Miejskim w Czarnej Białostockiej, ul. Traugutta 2, pokój nr 1 lub 12. Proponujemy także zapoznanie się z pełną treścią uchwały budżetowej na stronie internetowej <http://bip.czarnabialostocka.pl>

Czekamy na Państwa uwagi i opinie, które można przesyłać pocztą na adres: Urząd Miejski w Czarnej Białostockiej, ul. Traugutta 2, 16 – 020 Czarna Białostocka bądź za pomocą poczty elektronicznej: e-mail: um.czarnabialostocka.pl lub za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej: <http://cu.wrotapodlasia.pl/pages/infoCard.html?guid=8C98731B-0A1E-F766-EFE4-CE2AB9EA9955>

Nasz telefon: 85 713 13 40, faks: 85 713 13 49
Strona internetowa: www.czarnabialostocka.pl

Dziękujemy za uwagę.